

ДОКЛАД

за
дейността на дружеството през отчетната 2013 г.

УВАЖАЕМИ АКЦИОНЕРИ,

Ние, членовете на Управителния съвет на СПЕКТЪР АД, водени от стремежа да управляваме дружеството в интерес на акционерите, както и на основание изискванията на разпоредбите на чл. 33 от Закона за счетоводството изготвихме настоящият доклад за дейността /Доклада/. Докладът представя коментар и анализ на финансовия отчет и друга съществена информация относно финансовото състояние и резултатите от дейността на дружеството. Докладът отразява достоверно състоянието и перспективите за развитие на СПЕКТЪР АД.

Информация относно настъпилите през 2013 г. обстоятелства, които ръководството на дружеството счита, че биха могли да бъдат от значение за клиенти, доставчици, инвеститори и контрагенти е достъпна в регистъра към Агенция по вписванията (АВ).

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

“СПЕКТЪР” АД е акционерно дружество, регистрирано по Търговския закон в Агенция по вписванията под ЕИК № 831431323, по фирмено дело №5909/1990г. по описа на Софийски градски съд. Седалището и адресът на управление на дружеството са: гр. София 1142, област София (столица), община Столична, район Средец, ул. “Карнеги” № 11А.

Дружеството има предмет на дейност: производство на всички видове издания, фотографска продукция, значки и сувенири, компютърни продукти, реклами, полиграфически изработки, търговия на едро и дребно, транспортни услуги, спедиционни и куриерски услуги, ремонт и поддържане на автомобилна и полиграфическа техника, книги, книгоразпространяване и външнотърговска дейност, организиране на спортни развлечения, включително и водни спортове и всякакви дейности, незабранени от закон.

Към 31.12.2013 г. дружеството е със седалище, адрес на управление, телефон, телефакс, e-mail ,website , както следва:

Адрес гр. София - 1142, ул. Карнеги № 11А, ЕИК 831431323

Адрес за кореспонденция - гр. София – 1582, ж. к. Дружба 2, ул. „Хайделберг“ № 7

Телефон № 02/8078117

Факс: 02/9738667

E-mail: spektar@bulinfo.net

www.spektar.bg

Към 31.12.2013 г. регистрираният капитал на СПЕКТЪР АД е в размер на 1 976 233 лв. е разпределен в 1 976 233 броя обикновени поименни акции с номинал 1 лев всяка една от тях. През 2013 г. не е осъществявано увеличаване или намаляване на капитала на дружеството.

Към 31.12.2013 г. структурата на капитала на СПЕКТЪР АД е следната:

Акционер	Бр. притежавани акции	% от капитала
"Софийски имоти" ООД	1 996 233	99,48
Други физ. или юрид. лица	10 000	0,52

Информация относно системата на управление на дружеството

Състав на Надзорния съвет към 01.01.2013 г.:

1. Габриел Тодоров Тодоров с ЕГН 6907214029 - Председател

2. Николай Радев Недялков с ЕГН 7101015589 - член
3. Камен Симеонов Алексиев с ЕГН 7102015367 - член

Състав на Надзорния съвет към 31.12.2013 г.:

1. Габриел Тодоров Тодоров - Председател
2. Николай Радев Недялков - член
3. Камен Симеонов Алексиев - член

Състав на Управителния съвет към 01.01.2013 г.:

1. Стефан Монеv Монеv – изпълнителен член;
2. Добромир Любчов Петров - член;
3. Цветан Начков Радев- член.

Състав на Управителния съвет към 31.12.2013 г.:

1. Стефан Монеv Монеv– Изпълнителен директор;
2. Добромир Любчов Петров - член;
3. Цветан Начков Радев - член.

Придобитите, притежаваните и прехвърлените от членовете на съветите през годината акции и облигации на дружеството

През 2013г членовете на съветите не са извършвали сделки с акции на дружеството. Членовете на съветите не притежават пряко акции на дружеството.

Участие на членовете на съветите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети

Камен Алексиев- управител на „Софийски имоти“ ООД и член на съвета на директорите на „Амфора капитал“ АД. Участва като съдружник с повече от 25% в капитала на „Софийски имоти“ ООД и "Булинфо" ООД.

Николай Недялков- управител на „Софийски имоти“ ООД, „Резон“ ООД, „Булинфо“ ООД, „Център за преводи РЕЗОН“ ЕООД. Участва като съдружник с повече от 25% в капитала на „Софийски имоти“ ООД и „Булинфо“ ООД. Едноличен собственик на капитала на „Център за преводи- Резон“ ЕООД.

Габриел Тодоров Тодоров- управител на „Софийски имоти“ ООД. Участва като съдружник с повече от 25% в капитала на „Софийски имоти“ ООД и „Булинфо“ ООД.

Договори по чл. 240б ТЗ, сключени през годината

През годината няма сключени договори по чл. 240б ТЗ.

Информация относно извършени промени в Устава на дружеството през отчетната година

Уставът на дружеството не е променян през 2013 г.

II. ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА НА СПЕКТЪР АД

Основна дейност

Предметът на дейност на дружеството е: производство на всички видове издания, фотографска продукция, значки и сувенири, компютърни продукти, реклами, полиграфически изработки, търговия на едро и дребно, транспортни услуги, спедиционни и куриерски услуги,

ремонт и поддържане на автомобилна и полиграфическа техника, книги, книгоразпространяване и външнотърговска дейност, организиране на спортни развлечения, включително и водни спортове и всякакви дейности, незабранени от закон.

СПЕКТЪР АД се е фокусирал в офсетовия печат – листов и ролн. И през 2013 г. СПЕКТЪР АД продължи да осъществява своята дейност изработване на разнообразна полиграфическа продукция. СПЕКТЪР АД е един от основните производители на печатни рекламни материали в страната, който реализира пълния затворен цикъл от услуги за производството на списания и корпоративна периодика, листовки и диглаши, брошури и каталози, печатни офис материали, плакати, календари, етикети и опаковки, промоционални материали.

И през 2013 г. финансовата и икономическа криза продължи да оказва сериозно негативно влияние върху сектора на рекламата и печата в България, което се изрази в ново силно редуциране на рекламни бюджети и рекламни кампании особено на тези, които касаят медийния пазар, намаляване на поръчките, нарастване на дела на по-нискокачествените, но за сметка на това, по-евтини печатни материали и услуги и отлив на клиенти. През 2013 г. негативно влияние върху СПЕКТЪР АД продължава да оказва високото ниво на междуфирмената задлъжнялост в страната.

В контекста на усложнената финансово-икономическа ситуация и стагниращия пазар СПЕКТЪР АД продължи да се стреми да диверсифицира продуктовата си гама, за да избегне зависимост от конкретен сектор или конкретно продуктово направление. През 2013 г. дружеството в голяма степен е увеличило портфолиото си с продукти в различни направления, показани в таблицата по-горе.

Предимство за СПЕКТЪР АД продължава да бъде новото и модерно технологично оборудване, което дава възможност на дружеството да реализира продукцията с много високо качество. На практика, в това отношение кръгът от конкуренти на СПЕКТЪР АД на територията на страната, които разполагат с техническа и технологична възможност да произвеждат печатни продукти с такова качество, е ограничен.

Машинен парк

Печатната база на дружеството разполага с изключително съвременно оборудване, включващо машини от водещите производители като Man Roland, Muller Martini, Heidelberg, и т.н., както и необходимото оборудване за довършителна и книговезка работа, с което значително се разширява гамата от предлагани услуги.

1. Основни суровини

Суровините и материалите от съществено значение за основната сфера на дейност на СПЕКТЪР АД.

Хартия

Хартията е най-евтиния материал за производство, като цената ѝ е почти константна. Основното, което определя цените на този вид материал, са обемите, които се закупуват. В това отношение разходите на СПЕКТЪР спадат през годините. От съществено значение са и транспортните разходи за доставка, които също се повлияват позитивно от икономите на мащаба.

През 2013 г. не са отчетени съществени промени в ценовите нива на хартията, като суровина за печат и ръководството на дружеството счита, че за 2014 година не е вероятна тенденция на понижаване на цената.

Спектър притежава два международни стандарта - FSC и PEFC - за сертификация на процедурата за осигуряване на съответствието на суровините, с цел насърчаване внедряването

на екологично отговорни, обществено полезни и икономически стабилни начини за управление на горите по света.

Масило

Друг основен консуматив за производството на дружеството е масилото. Цената на масилата пряко зависи от количествата, които се ползват, СПЕКТЪР АД постига едни от най-добрите цени, предлагани в България от доставчиците. За последните няколко години ръководството на СПЕКТЪР успя да договори съществено намаление на цените на масилата.

2. Пазари и продажби

Към 31.12.2013 г. СПЕКТЪР АД регистрира нетни приходи от продажби в размер на 7 849 хил.лв., което представлява увеличение от 13,44 % спрямо нетните приходи от продажби за 2012 г. Същественият ръст на приходите се дължи на оптимизирането в структурата на клиентите на дружеството.

хил. лв

Приходи от оперативна дейност	2013	2012	изменение
1. Нетни приходи от продажби, в т.ч.:	7 849	6 919	13,44%
а) продукция	7 206	6 434	12,00%
б) стоки	105	83	26,51%
в) услуги	538	402	33,83%
2. Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство		49	-100,00%
3. Други приходи	318	257	23,74%
Общо приходи от оперативна дейност (1 + 2 + 3)	8 167	7 225	13,04%

Приходите от продажби по пазари – външен и вътрешен - на СПЕКТЪР АД през 2013 г. се изравняват.

III. РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Печалбата след облагане с данъци на СПЕКТЪР АД на към 31.12.2013 г. е в размер на 479 хил. лв.

Финансовият резултат значително се подобрява в сравнение с предходната година.

хил. лв

	Към 31.12.2012	Към 31.12.2013
Финансов резултат	108	479

Разходи за основна дейност по категории дейности

хил. лв

Разходи по икономически елементи	2013	2012	изменение
1. Намаление на запасите от продукция и незавършено производство	15		-
2. Разходи за суровини, материали и външни услуги, в т.ч.:	5 385	5 142	4,73%
а) суровини и материали	4 266	3 947	8,08%
б) външни услуги	1 119	1 195	-6,36%
3. Разходи за персонала, в т.ч.:	838	606	38,28%
а) разходи за възнаграждения	752	512	46,88%
б) разходи за осигуровки	86	94	-8,51%

4. Разходи за амортизация и обезценка, в т.ч.:	1 056	1 220	-13,44%
а) разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи, в т.ч.:	948	1 015	-6,60%
- разходи за амортизация	948	1 015	-6,60%
б) разходи от обезценка на текущи (краткотрайни) активи	108	205	-47,32%
5. Други разходи, в т.ч.:	206	131	57,25%
а) балансова стойност на продадените активи	168	87	93,10%
Общо разходи за оперативна дейност (1 + 2 + 3 + 4+5)	7 500	7 099	5,65%

Разходите по икономически елементи на СПЕКТЪР АД към 31.12.2013 г. са в размер на 7 500 хил.лв. и се увеличават с 5,65 % в сравнение с 2012 г. Най-голям дял в разходите по икономически елементи заемат разходите за материали в размер на 4 266 хил.лв., които отчитат увеличение от 8 % в сравнение с 2012 г. Разходите за външни услуги на за 2013 г. са на стойност 1 119 хил.лв. и намаляват с 6,36 % спрямо стойността от 2012 г.

ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

Показатели за финансов анализ	2013	2012
коэффициент за обща ликвидност	1,4007	1,0381
коэффициент за текуща ликвидност	1,2189	0,8612
коэффициент за бърза ликвидност	0,4007	0,0381
коэффициент за абсолютна ликвидност	0,4437	0,2518
коэффициент за финансова автономност	0,3762	0,3166
коэффициент на задлъжнялост	1,6372	2,1307
дълг/активи	0,6160	0,6746
рентабилност на собствения капитал	0,1897	0,0460
рентабилност на активите	0,0714	0,0146
рентабилност на приходите от продажби	0,0610	0,0156
рентабилност на привлечения капитал	0,1159	0,0216
коэффициент на капитализация на активите	0,0714	0,0146
коэффициент на ефективност на разходите	1,0709	1,0142
коэффициент на ефективност на приходите	0,9338	0,9860
оборот на запасите, дни	16	21
оборот на вземанията, дни	41	63
нетен оборотен капитал	811	87

При показателите за ликвидност тенденцията във времето дава най-ценната информация. Предполага се, задълженията към кредиторите се погасяват чрез парични средства, а не от стоково-материалните запаси или оборудването. Т.е тези коефициенти описват способността на дружествата от икономическата група да погасяват дълговете си в срок. Като цяло коефициентите за ликвидност за 2013 г. се подобряват спрямо тези от 2012г., което предопределя подобреното финансово състояние на дружеството за периода.

Коефициент на обща ликвидност

Показателят на обща ликвидност представя съотношението между текущите активи и текущите пасиви (задължения). Оптималните стойности на този коефициент са над 1-1,5.

	2013	2012
--	------	------

коэффициент за обща ликвидност	1,4007	1,0381
--------------------------------	--------	--------

През 2013 г. стойността на коефициента на обща ликвидност от 1,4007 регистрира повишение спрямо стойността му от 1,0381, отчетена през 2012 г. Посоченото повишение в стойността на коефициента за обща ликвидност се дължи на повишението на текущите активи на дружеството спрямо текущите пасиви.

Коефициент на бърза ликвидност

Коефициентът на бърза ликвидност представя съотношението на текущите активи минус материалните запаси към текущите пасиви. Неговият традиционен размер, определящ стабилност на компанията е около 0.5.

	2013	2012
коэффициент за бърза ликвидност	0,4007	0,0381

За 2013г. стойността на коефициента на бърза ликвидност е 0.4007 и се увеличава в сравнение със стойността отчетена през 2012 г., като същевременно се доближава до оптималната му стойност.

Коефициент на текуща ликвидност

Коефициентът на текуща ликвидност представя съотношението между (текущите активи – текущите пасиви) и текущите пасиви на дружеството.

	2013	2012
коэффициент за текуща ликвидност	1,2189	0,8612

За 2013 г. стойността на коефициента за текуща ликвидност значително се подобрява спрямо предходния период.

Коефициент на абсолютна ликвидност

Коефициентът на абсолютна ликвидност се изчислява като съотношение на най-ликвидните текущи активи и текущите задължения и изразява способността на дружеството да посреща краткосрочните си задължения с наличните си парични средства.

	2013	2012
коэффициент за абсолютна ликвидност	0,4437	0,2518

През 2013 г. в сравнение с 2012 г., стойността на коефициента за абсолютна ликвидност също се подобрява и достига 0,4437.

2. Капиталови ресурси

хил. лв

A. Собствен капитал	2013	2012
I. Записан капитал	1 976	1 976
III. Резерв от последващи оценки		
IV. Резерви		
I. Законови резерви	70	
Общо за група IV:	70	0
V. Натрупана печалба (загуба) от минали години, в т.ч.:		

- неразпределена печалба		265
Общо за група V:	0	265
VI. Текуща печалба (загуба)	479	108
Общо за раздел А:	2 525	2 349

Чрез показателите за финансова автономност и финансова задължияност се отчита съотношението между собствени и привлечени средства в капиталовата структура на дружеството. Високото равнище на коефициента за финансова автономност, респективно ниското равнище на коефициента за финансова задължияност са гаранция, както за инвеститорите /кредиторите/, така и за самите собственици относно възможността на дружеството да заплаща регулярно своите дългосрочни задължения.

Ефектът от използването на привлечени средства (дълг) от страна на дружеството с оглед увеличаване на крайния нетен доход от общо въввлечените в дейността средства (собствен капитал и привлечени средства) се нарича финансов ливъридж. Ползата от използването на финансовия ливъридж се явява тогава, когато дружеството печели от влягането на привлечените средства повече, отколкото са разходите (лихвите) по тяхното привличане. Когато дадено дружество или група от дружества постига по-висока доходност от използването на привлечени средства в капиталовата си структура, отколкото са разходите по тях, ливъриджът е оправдан и би следвало да се разглежда в положителен аспект (с уговорката нивото на ливъридж да не дава драстично негативно отражение на други финансови показатели на компанията).

За финансиране на дейността си през 2013 г. „Спектър“ АД имаше сключени договори за финансов лизинг за придобиване на полиграфическо оборудване и транспортни средства, както и получен дългосрочен заем от свързано лице, задълженията по които погасяваше редовно.

Коефициент за финансова автономност

Коефициентът за финансова автономност показва какъв процент от общата сума на пасивите е собствения капитал на дружествата от групата.

	2013	2012
коефициент за финансова автономност	0,3762	0,3166

През 2013 г. в сравнение с 2012 г. стойността на коефициента на финансова автономност показва леко подобрение.

Коефициент на задължияност

	2013	2012
коефициент на задължияност	1,6372	2,1307

През 2013 г. в сравнение с 2012 г., стойността на коефициента на задължияност намалява. Посоченото намаление в стойността на коефициента на задължияност се дължи на подобрената капитализация на дружеството.

Дълг/Активи

Съотношението дълг към обща сума на активите показва какъв процент от активите на групата се финансира чрез дълг.

	2013	2012
дълг/активи	0,6160	0,6746

За 2013 г. стойността на коефициента Дълг/Активи отбелязва леко понижение, което се дължи на намаленият размер на дълга.

Рентабилност на Собствения капитал (ROE)

Коефициентът за Рентабилност на собствения капитал се изчислява като числото за печалбата след облагането с данък от отчета за съвкупния доход се изразява като процент от собствения капитал. Това съотношение измерва абсолютната възвращаемост за акционерите по отношение на техните абсолютни инвестиции. Коефициентите за рентабилност през 2013 година се подобряват в резултат на отчетеният за периода положителен финансов резултат.

	2013	2012
рентабилност на собствения капитал	0,1897	0,0460

През 2013 г. стойността на коефициента Рентабилност на Собствения капитал е 0,1897, като нараства от 0,046 в сравнение с 2012 г. Посоченото увеличение в стойността на коефициента за Рентабилност на Собствения капитал се дължи на формираната значителна печалба през 2013 година.

Рентабилност на активите (ROA)

	2013	2012
рентабилност на активите	0,0714	0,0146

Показателят за Рентабилност на активите показва ефективността на използване на общите активи. През 2013 г. стойността на коефициента рентабилност на активите се увеличава значително спрямо 2012 г.

Рентабилност на приходите от продажби

	2013	2012
рентабилност на приходите от продажби	0,0610	0,0156

Показателят за Рентабилност на приходите от продажби показва ефективността на използване на приходите от продажби. През 2013 г. стойността на коефициента рентабилност на приходите от продажби се увеличава спрямо 2012 г.

Рентабилност на привлечения капитал

	2013	2012
рентабилност на привлечения капитал	0,1159	0,0216

Аналогично на останалите коефициенти за рентабилност и рентабилността на привлечения капитал се подобрява.

Коефициент на ефективност на разходите

	2013	2012
коефициент на ефективност на разходите	1,0709	1,0142

Коефициент на ефективност на разходите представлява съотношение на приходите и разходите. Стойността на показателя за 2013 г. се повишава, което предполага подобряване на ефективността на разходите и превъзходството им от приходите.

Коефициент на ефективност на приходите

	2013	2012
коефициент на ефективност на приходите	0,9338	0,9860

Коефициент на ефективност на приходите е реципрочен на предходния коефициент. Намалването на стойността му през 2013 г. е положителен факт и се дължи на регистрирания финансов резултат за отчетния период.

Оборот на запасите

	2013	2012
оборот на запасите, дни	16	21

Показателят оборот на запасите се измерва в дни и представлява отношение на материалните запаси*360 и нетните приходи от продажби. За периода показва значително подобрене.

Оборот на вземанията

	2013	2012
оборот на вземанията, дни	41	63

Оборотът на вземанията е отношение на вземания от клиенти и доставчици*360 и нетните приходи от продажби и също се подобрява през 2013 г.

Нетен оборотен капитал

	2013	2012
нетен оборотен капитал	811	87

Неният оборотен капитал е разликата между краткотрайни активи и краткосрочните задължения. Стойността му значително се подобрява за периода.

IV. ОСНОВНИ РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА НА СПЕКТЪР АД

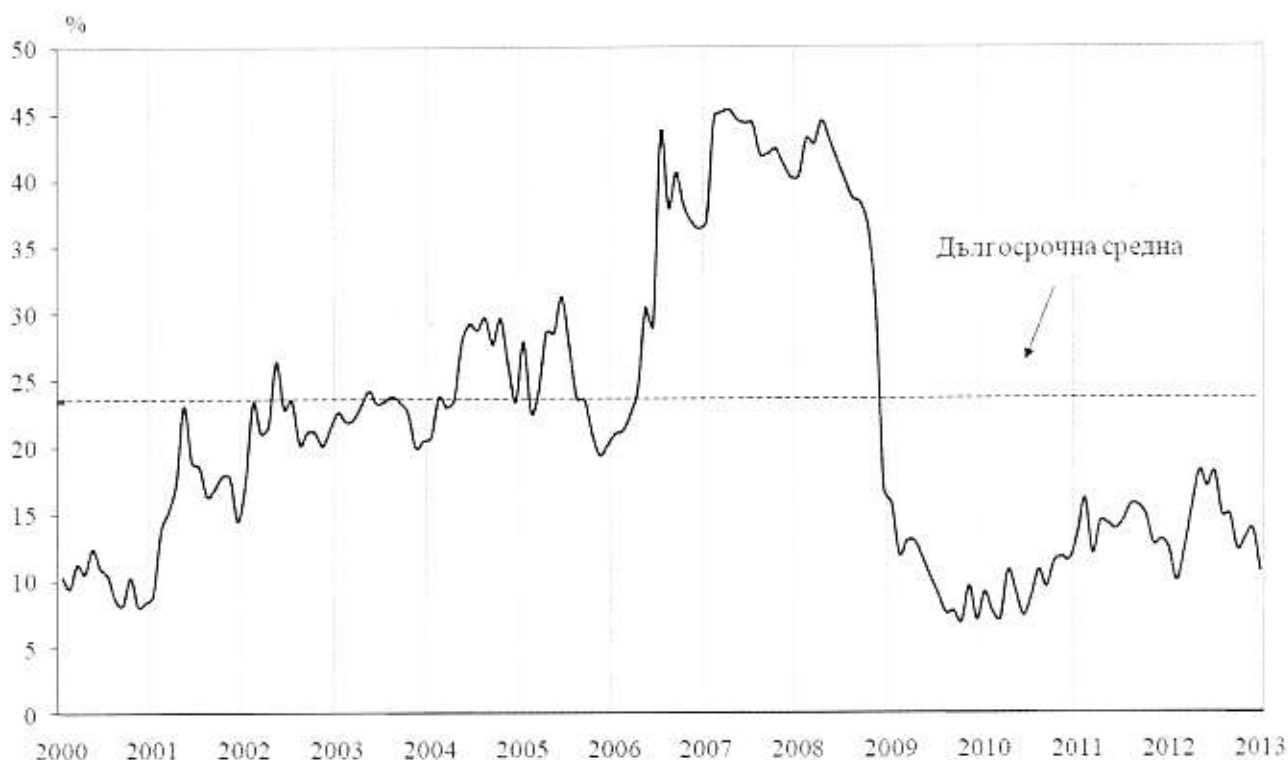
СИСТЕМАТИЧНИ РИСКОВЕ

Общ макроекономически риск

Показателят „бизнес климат“ (източник: <http://www.nsi.bg>) е средна геометрична на балансите на оценките на мениджъри в българската индустрия за настоящата и за очакваната бизнес ситуация в предприятията през следващите шест месеца.

Общият показател на бизнес климата е претеглена средна аритметична на четири отраслови показателя на бизнес климата - в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите, като последният показател е включен в общия динамичен ред от май 2002 година. Както се вижда от графиката по-долу нивото на показателя първоначално се повишава през годината, а впоследствие се понижава до стартовите си нива което означава че в началото на годината очакванията на мениджърите са били за подобряване на средата, а от средата на 2013 година очакванията са се променили в негативна посока.

Фиг. 1. Бизнес климат - общо

Систематичен кредитен риск

Систематичният кредитен риск е вероятността от влошаване на международните кредитни рейтинги на Република България. По-ниски кредитни рейтинги на страната биха довели до влошаване на условията за бъдещо финансиране на компаниите, базирани в тази страна, отразяващо се както в по-високи лихвени равнища, така и в къса срочност и по-тежки условия по финансирането.

В сравнение с останалите страни в региона, кредитните агенции дават положителни оценки на страната ни по време на криза благодарение на стабилната фискална политика, структурните реформи и усилията положени от правителствата.

Кредитният рейтинг е оценка за качеството и сигурността на облигационния дълг на даден емитент, формирана въз основа на анализ на финансовото му състояние. Рейтинговите услуги се извършват от специализирани рейтингови агенции и представляват оценка за кредитоспособността и възможността за обслужване на ползваните от даден кредитополучател заемни средства при настъпване на техния падеж. Историческата справка за развитието на кредитния рейтинг на българския вътрешен и външен дълг се актуализира редовно, при обявяване на промяна от страна на кредитните агенции. Министерството на финансите предоставя информация за динамиката на кредитните рейтинги, поддържани от следните агенции: Standard & Poor's, Fitch. Няма промяна в нивата на кредитния рейтинг за България от Standard & Poor's и Fitch, в сравнение с рейтингите от 2012 г., като единствено е променена от перспективата за периода от стабилна на негативна по Standard & Poor's. Информацията е достъпна на следният адрес – <http://www.minfin.bg/bg/page/69>.

Лихвен риск

Лихвеният риск е свързан с възможни, евентуални, негативни промени в лихвените нива, установени от финансовите институции в Република България.

От 01.02.2005 г. съгласно Решение на Управителния съвет на БНБ размерът на ОЛП е равен на средната аритметична величина от стойностите на индекса ЛЕОНИА (LEONIA: LEV

OverNight Index Average, справочен индекс на сключените и изпълнени сделки с овърнайт депозити в български левове) за работните дни на предходния календарен месец (базисен период). Данните за ОЛП за 2013 г. по месеци са представени в следната таблица:

месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
ОЛП, %	0,03	0,01	0,01	0,01	0,02	0,01	0,02	0,02	0,02	0,03	0,02	0,02

*Източник: БНБ

Дружеството не може да влияе върху действието на този риск.

Повече информация за лихвените проценти в страната е достъпна на www.bnb.bg.

Инфлационен риск

Инфлационният риск представлява всеобщо повишаване на цените, при което парите се обезценят и съществува вероятност от понасяне на загуба от домакинствата и фирмите.

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $(t - 1)$. Източникът на данни за конструирането и изчисляването на ИПЦ е месечното статистическо наблюдение на потребителските цени. ИПЦ се измерва в %.

Съгласно данни на НСИ, годишната инфлация за 2013г.(декември 2013г. в сравнение с декември 2012 г.), измерена чрез ИПЦ е - 2,0 %.

Дружеството не може да влияе върху действието на този риск.

Повече информация за инфлацията в страната е достъпна на www.nsi.bg.

Политически риск

Политическият риск е свързан със стабилността на правителството на страната и с евентуални промени в неблагоприятна посока на водената от него дългосрочна външна и вътрешна икономическа политика, които биха могли да повлияят негативно върху инвестиционната среда.

Нестабилност продължава да създава липсата на конкретно приложение на мерките, които ще доведат до справяне на правителството с последиците от финансовата криза, както и до спазване на основните изисквания на Европейския съюз относно прозрачност при разходването на публични средства, борбата с корупцията, независимостта и ефективност на съдебната система. Неспазването на поставените от ЕС изисквания би могло да доведе до задействане на предпазни клаузи и последващо отклоняване и/или намаляване на средствата от Евро фондовете.

Политическият риск ще се увеличи в случай, че правителството не успее да предприеме адекватни мерки за ограничаване на негативните последици на финансовата и икономическа криза в страната.

Дружеството не може да влияе или да управлява този риск.

Други фактори, които също влияят на този риск, са евентуалните законодателни промени и в частност тези, които касаят стопанския и инвестиционния климат в страната.

Валутен риск

Експозицията към валутния риск представлява зависимостта и ефектите от изменението на валутните курсове. Валутният риск ще има влияние върху компаниите, плащанията на които се извършват във валута, различна от лева и евро. Систематичният валутен риск е вероятността от евентуална промяна на валутния режим на страната (валутен борд), което би довело или до обезценяване на лева или до поскъпване на лева спрямо чуждестранните валути.

Валутният риск ще има влияние върху компании, имащи пазарни дялове, плащанията на които се извършват във валута, различна от лева и еврото. Тъй като съгласно действащото законодателство в страната българският лев е фиксиран към еврото в съотношение EUR 1 = BGN 1.95583, а Българска народна банка е длъжна да поддържа ниво на българските левове в обръщение, равно на валутните резерви на банката, рискът от обезценяване на лева спрямо е европейската валута е минимален и се състои във евентуално предсрочно премахване на валутния борд в страната. На този етап това изглежда малко вероятно.

Теоретично, валутният риск би могъл да се повиши, когато България се присъедини към втория етап на Европейския Валутен Механизъм (ERM II). Това е режим, в който страната трябва да поддържа валутния курс спрямо еврото в границите на +/-15% спрямо централен паритет.

Такъв риск би бил налице по отношение на СПЕКТЪР АД при сключване на договори, плащанията по които се извършват във валути, различни от лева и еврото. За момента влиянието на този вид риск върху дейността на Спектър АД е нищожно.

НЕСИСТЕМАТИЧНИ РИСКОВЕ

Секторен риск

СПЕКТЪР АД е зависим най-вече от общите тенденции в сектора на печатарството, маркетинга и рекламата. Тъй като размера на инвестициите в маркетинг зависят от размера и разпределението във времето на паричните потоци на самия клиент и цялостната конюнктура на сектора, в който оперира рекламодателя, СПЕКТЪР АД е пряко зависим от цикличността на икономиката. Забавянето в ръстовете на българската икономика, съответно намаляването на разходите за реклама и печат могат да имат съществено негативно влияние върху приходите и печалбата на компанията.

В следствие на продължаващото негативно въздействие на финансовата и икономическа криза, рекламната и печатарската индустрия в България продължи да се сблъсква със сериозни проблеми - намалели поръчки, нарастване на дела на по-нискокачествените, но за сметка на това, по-евтини печатни материали и услуги и отлив на клиенти. Повечето от секторите на икономиката, които най-силно изпитват последиците от икономическата криза, продължиха да ограничават рекламните си разходи, което респективно оказва влияние и върху дейността на редица графични и рекламни студия и печатни бази.

Този риск е донякъде компенсиран от сравнително широките производствени възможности и ноу-хау, с които дружеството разполага и които биха позволили на СПЕКТЪР бързо да се пренасочи към нови търсени продукти и услуги, в случай на промяна в структурата на търсенето.

Риск от навлизане на нови технологии

СПЕКТЪР разполага с ново и модерно технологично оборудване, което осигурява възможността производството да е в синхрон с тенденциите на развитие на технологичните процеси и дава възможност на клиентите си да реализират продукция с много високо качество. На практика, в това отношение кръгът от конкуренти на СПЕКТЪР АД на територията на страната, които разполагат с техническа и технологична възможност да произвеждат печатни продукти с такова качество е ограничен.

Практиката показва, че по-съществена промяна в използваните технологии в този сектор настъпва за не по-малко от 5 години, като по-старите технологии не биват цялостно изместени от новите. Това дава възможност за поэтапно интегриране на нови технологии, когато такива се появят.

Рискове, свързани с персонала

период	среден списъчен брой работници и служители*	брой ръководни служители**
2011г.	133	8
2012г.	133	8
2013г.	105	8

Забележки: * изчислен на база средномесечен списъчен брой на персонала от присъствена книга (форма № 76) на дружеството; ** "брой заети лица" под код „1“ от НКПД - „Законодатели, висши служители и ръководители“

Работниците и служителите на СПЕКТЪР АД имат важно значение с оглед спецификите на различните видове машини и технологии и прецизността, необходими за качественото реализиране на продуктите и услугите, предлагани на пазара. Рисковете, свързани с персонала могат да се разделят на 2 основни категории:

Λ **Качество на персонала**

Дружеството трябва да разполага с квалифицирани работници и служители във всяка една сфера, които да обезпечат качественото предлагане на продуктите и услугите на крайни клиенти. Наличието на добри, квалифицирани и обучени специалисти е важно предвид обстоятелството, че Спектър се стреми да реализира и предлага продукция с много високо качество.

Λ **Текучество на персонала**

Периодичното напускане на важни (ключови) работници и служители, на които трудно може да се намерят заместници би имало негативно отражение върху производствената дейност на дружеството.

С оглед превенция на 2-те категории рискове, свързани с персонала СПЕКТЪР АД се стреми да привлича и задържа най-подходящите работници и служители по отношение на притежаваните от тях умения и потенциал за дългосрочно развитие, както и да осигури ясна система за повишения, пряко свързана с професионалното представяне на съответния работник или служител.

Рискове, свързани с безопасността на труда и аварии

Тъй като в производствения процес на СПЕКТЪР АД се борави с машини и с токсични продукти, съществува риск от вреди, нанесени в следствие на аварии или производствени инциденти. СПЕКТЪР АД спазва всички регулации свързани с безопасността на труда в офсетовия печат и в рекламната дейност. Дружеството няма история на по-значителни инциденти или аварии от началото на дейността си.

Дружеството има пълна застраховка на производствените активи, както и на материалните запаси, срещу злополуки с персонала, и в случай на необходимост от ремонт на помещенията в които се помещава.

Зависимост от клиенти, доставчици или кредитори

По отношение на СПЕКТЪР АД е налице зависимост от плащанията от страна на клиенти, от които зависи своевременното заплащане на задълженията на дружеството към основните доставчици. Дружеството е зависимо от един конкретен клиент, който формира над 20% от годишния оборот на Спектър. Предвид сключената застраховка на плащания по договори за износ/изпращания срещу краткосрочен търговски риск зависимостта този клиент е сведена до минимум.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се състои във вероятността СПЕКТЪР АД да не е в състояние да изплаща текущите си задължения. Ликвиден риск може да възникне при забавени плащания от страна на клиенти, забавено възстановяване на ДДС. Компанията се стреми да осигури

ликвидност и да посреща оборотните си нужди основно чрез вътрешно генерирани парични потоци и договори за отерочено плащане към доставчици.

Спектър АД има сключен договор за застраховка на плащания по договори за продажба на стоки или предоставяне на услуги срещу търговски риск, възникнал на територията на Република България, както и сключен договор за застраховка на плащания по договори за износ/изпращания срещу краткосрочен търговски риск. Така действието на ликвидния риск, както и рискът от неплащане и изпадане в неплатежоспособност на клиенти значително се минимизира.

V. ВАЖНИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД ДАТА НА СЪСТАВЯНЕ НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Към момента на съставяне на настоящия доклад за дейността през 2013 г., не са налице други събития, възникнали след датата на годишното приключване, които да изискват корекция на финансовите отчети.

VI. НАСТОЯЩИ ТЕНДЕНЦИИ И ВЕРОЯТНО БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

През цялата 2013 г. секторът, в който СПЕКТЪР АД осъществява дейността си продължи да бъде засегнат от последиците на икономическата криза, включително от продуктуваните от кризата затруднения при финансиране на пазарните субекти. Съществен проблем продължи да бъде трудната събираемост на вземанията от клиенти, както и относително голямата междуфирмена задлъжнялост в страната. И през 2013 г. ръководството на СПЕКТЪР АД отчете, че реалните поръчки остават в границите на наложения през последните две години и половина твърде консервативен подход.

Съгласно годишния финансов отчет на СПЕКТЪР АД към 31.12.2013 г. реализираните нетни приходи от продажби на дружеството са в размер на 7 849 хил.лв., което представлява увеличение от 13,44 % спрямо нетните приходи от продажби за 2012 г.

Печалбата след облагане с данъци на СПЕКТЪР АД на към 31.12.2013 г. е в размер на 479 хил. лв. Финансовият резултат значително се подобрява (с 343%) в сравнение с предходната година, когато е печалбата е била в размер на 108 хил. лв.

Отчитайки икономическата ситуация в Европейския съюз и в България през 2013 г., и в частност пазара на който оперира дружеството, както и усложнената през последните месеци политическа ситуация във вътрешен и международен аспект, водеща до редица несигурности, които пряко рефлектират върху цената на произвежданите от дружеството продукти и предоставяни услуги, ръководството на СПЕКТЪР АД счита, че през 2014 г. дружеството ще запази нивата от 2013 г. на продукцията и услугите като натурални обеми или ще постигне ръст от до 10% на произвежданата продукция. По отношение на резултатите във финансово изражение, СПЕКТЪР АД ще продължи да бъде зависимо от не особено активното вътрешно потребление и консервативните рекламни бюджети на компаниите в страната и чужбина. Дружеството се надява делът на чуждестранните клиенти в портфейла му да продължи да се увеличава, като през 2014 г. да надмине този на вътрешния пазар, което да помогне за справяне с последиците от кризата и формиране на сигурни парични потоци.

Спектър ще продължи усилията си в участия в обществени поръчки и оперативни програми, като така се надява да диверсифицира доколкото е възможно приходите си. През 2013 година Спектър спечели проект по ОП Конкурентоспособност – Внедряване на иновации в предприятията. Резултатите от проекта ще се отразят през настоящата и следващата години.

VII. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ

През периода СПЕКТЪР АД не е извършвало научноизследователска и развойна дейност.

VIII. ИНФОРМАЦИЯТА ЗА БРОЯ И НОМИНАЛНАТА СТОЙНОСТ НА АКЦИИТЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

Към 31.12.2013 г. регистрираният капитал на СПЕКТЪР АД е в размер на 1 976 233 лв. е разпределен в 1 976 233 броя обикновени поименни акции с номинал 1 лев всяка една от тях. През 2013 г. не е осъществявано увеличаване или намаляване на капитала на дружеството.

IX. ИЗПОЛЗВАНИТЕ ОТ СПЕКТЪР АД ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

СПЕКТЪР АД не използва стандартни банкови финансираня за оборотни и инвестиционни цели. При реализиране на инвестиционната си политика дружеството се финансира чрез заеми от свързани лица, както и с лизингови схеми.

Извън гореописаното, дружеството не използва специални финансови инструменти при осъществяване на финансовата си политика, вкл. при хеджиране и управление на финансовия си риск.

IX. ОТГОВОРНОСТ НА РЪКОВОДСТВОТО

Съгласно закона органите на управление на предприятието отговарят за съставянето, своевременното изготвяне, съдържанието и публикуването на финансовите отчети и годишните доклади за дейността към тях.

Изпълнителен директор:

(Стефан Монеv Монеv)

